

Split, 10 Rujan 2026

Ivan Matić – Sep

DJB-103, Rujan 2026

Poštovane, Poštovani,

Nukleus Hrvatske ratne mornarice formiran je 1991. godine, a u to vrijeme sastajali smo se u caffe baru Bumerang, u Velebitskoj 93. Vlasnik caffe bara bio je g. Miroslav Lozina.

U to vrijeme u planu je bila akcija preuzimanja, odnosno krađe broda, pri čemu su morski putovi bili pod neprijateljskom blokadom. Za izvršenje te akcije izbor je pao na pokojnog g. Antu Franičevića i mene, Ivana Matića - Sep, jer smo imali potrebno pomorsko iskustvo i poznavali plovidbu i uvjete na moru.

Za DJB 612 znao je i pukovnik Ivan Barćot, koji se u to vrijeme nalazio u vojarni u Korčuli. Pukovnik Barćot dojavio je admiralu Sveti Letici za taj brod. Nakon toga admiral Letica kontaktirao je gospodina Žanetića kako bi dobio potrebne informacije o brodu odnosno njegovom stanju i okolini, te se na osnovu tih informacija planirala sama akcija.

Dana 13. rujna 1991. godine admiral Sveto Letica, gospodin Miroslav Lozina i gospodin Ante Franičević otišli su u Omiš kako bi vidjeli gdje će se vezati DJB 612 nakon njegova dolaska iz Vele Luke.

Sljedećeg dana, 14. rujna 1991. godine, u 15:30 sati, ja i pokojni Ante Franičević krenuli smo trajektom Jadrolinije prema Veloj Luci.

Tijekom plovidbe prema Veloj Luci primijetili smo neprijateljske brodove. Uočili smo ih u uvali Bobovišće, na južnoj strani otoka Šolte, kao i u Hvarskom kanalu. Već tada nam je bilo jasno da moramo biti vrlo oprezni u nastavku puta i prilikom kasnijeg isplovljavanja iz Vele Luke.

Po dolasku u Velu Luku došli smo do kapije brodogradilišta Greben. Tamo nas je dočekaao direktor Grebena, gospodin Žanetić, koji nas je odveo do DJB-a 612. Na brodu nas je upoznao s gospodinom Željkom Županovićem. Tu smo se zadržali otprilike pola sata.

Dogovorili smo se da ćemo se ponovno naći u restoranu na rivi oko 18 sati.

U međuvremenu smo se pokojni Ante Franičević i ja dogovorili da ćemo ploviti prema Sućurju, a ne kroz Splitska vrata, s obzirom na to da smo tijekom dolaska u Velu Luku vidjeli neprijateljske brodove.

Također smo ustanovili da radarska DECCA na DJB-u 612 nije radila. Zbog toga smo sa sobom ponijeli navigacijsku kartu i kanoćal, kako bismo se mogli orijentirati tijekom plovidbe. Sa sobom smo imali i osobno naoružanje, kalašnjikov i nekoliko pištolja.

Oko 18 sati u restoran je došao i g. Željko Županović. Tada smo se dogovorili da ćemo isploviti oko 21:30 sati.

Pokojni Ante Franičević telefonom je javio admiralu da idemo „kočariti“ u 21:30 sati. To je bio znak da isplovjavamo.

Kada smo došli na brod, na brzinu smo upoznali i g. Dalibora Zlokića. Prilikom isplovljavanja nitko osim nas nije znao kojom ćemo rutom ploviti.

Kada smo isplovili iz Vele Luke, odredili smo rutu prema Sućurju, odnosno Šćedro – Sućuraj. Vidljivost je bila izvrsna, a more mirno, bonaca. Ploveći prema Šćedru približili smo se obali kako bi se brod što više stopio s obalom i kako bi ga bilo što teže locirati radarom.

Dolaskom u subočicu lovišta na rtu Pelješca, gledali smo raketiranje Malih Bara u Pločama. Nakon toga uslijedilo je zamračenje svih mjesta uz obalu.

Kada smo došli do Sućurja, ponovno smo se približili obali, kod Drvenika te smo nastavili plovidbu prema Omišu.

Kada smo oko 01:30 sati stigli pred Omiš, most još nije bio razmaknut. Zbog toga smo se vezali za ogradu mosta, a tamo nas je dočekaao admiral Sveto Letica sa skupinom osiguranja iz Bumeranga.

Most se razmaknuo oko 5 sati ujutro. Tada smo na brod ukrcali ronioca i nastavili plovidbu. Uplovili smo iznad Kule Dalmacije Turista te smo brod vezali za stabla.

Danas, kada gledam na sve što se tada događalo, mogu reći da je to bila akcija koja je zahtijevala hrabrosti i vještine i koja je ušla u povijest kao prva vojna akcija Hrvatske ratne mornarice.

Za mene osobno bila je velika čast i ponos biti dio tog povijesnog trenutka i sudjelovati u stvaranju Hrvatske ratne mornarice u njezinim prvim danima.

Ovim putem želim zahvaliti svim sudionicima ove akcije, svima koji su na bilo koji način pomogli da se ona ostvari, kao i svima koji su tada, svatko na svoj način, dali svoj doprinos.

Posebno im odajem priznanje za njihovu odvažnost, hrabrost i spremnost da u tako teškim i neizvjesnim vremenima preuzmu odgovornost i učine ono što je trebalo učiniti.

Njihova hrabrost i zajedništvo ostaju trajno zapisani u sjećanju, a meni je čast što sam zajedno s pokojnim Antom Franičevićem i svim ostalim sudionicima bio dio tog vremena i te akcije.

Sve za Domovinu, Domovinu ni za što

Ivan Matić -Sep